

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

04 листопада 2021 р. № 277

(зі змінами,
затвердженими наказом
Державної служби статистики

23 травня 2022 р. № 98,
22 грудня 2022 р. № 342)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ВИКОРИСТАННЯ ДОБРІВ І ПЕСТИЦИДІВ ПІД УРОЖАЙ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР"**

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Державної служби статистики України Олег Прокопенко.

Методологічні положення державного статистичного спостереження "Використання добрив і пестицидів під урожай сільськогосподарських культур" (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших заінтересованих користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготовлені фахівцями відділу статистики виробництва продукції сільського господарства департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Державної служби статистики України.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 08 жовтня 2021 року № КПУМ/22-21).

Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протоколи від 26 квітня 2022 року № КПУМ/8-22, від 02 грудня 2022 року № КПУМ/29-22).

Держстат

вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601

<http://www.ukrstat.gov.ua>

телефон: (044) 287-24-22

адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються	6
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження.....	8
IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження.....	8
V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається.....	9
VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження.....	10
VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження.....	12
VIII. Поширення результатів статистичного спостереження.....	13
IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження.....	14
X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні).....	14
Додатки:	
Додаток 1. Показники, що поширюються за результатами статистичного спостереження	17
Додаток 2. Схема розрахунку обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітнього року по підприємствах	18
Список використаних джерел.....	21

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
Євростат	– Статистична служба Європейського Союзу;
ЄС	– Європейський Союз;
КАТОТТГ	– Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
КІСЕ	– Класифікація інституційних секторів економіки України;
КОПФГ	– Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
МОВЕД	– місцева одиниця за видом економічної діяльності;
<i>T</i>	– рік, у якому формується сукупність одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату.

I. Вступ

1. Метою проведення ДСС "Використання добрив і пестицидів під урожай сільськогосподарських культур" є формування інформації про обсяги використаних підприємствами добрив та інших агрохімікатів, пестицидів під урожай сільськогосподарських культур, площі, на яких вони були застосовані, динаміку цих показників для інформаційного забезпечення аналізу антропогенного навантаження на ґрунти.

Користувачами даних ДСС можуть бути органи державної влади та місцевого самоврядування, науковці та дослідники, засоби масової інформації, міжнародні організації, підприємства (організації), фізичні особи.

2. Ці Методологічні положення враховують положення, визначені Регламентом (ЄС) № 1185/2009 від 25 листопада 2009 року Європейського Парламенту і Ради щодо статистики застосування пестицидів із урахуванням уточнень та змін, передбачених Регламентом Комісії (ЄС) № 408/2011 від 27 квітня 2011 року про імплементацію Регламенту (ЄС) № 1185/2009 Європейського Парламенту і Ради щодо статистики застосування пестицидів у частині формату передачі даних (зі змінами, затвердженими Регламентом Комісії (ЄС) № 1264/2014 від 26 листопада 2014 року) [21, 22], Регламентом Комісії (ЄС) № 656/2011 від 07 липня 2011 року про імплементацію Регламенту (ЄС) № 1185/2009 Європейського Парламенту і Ради щодо статистики застосування пестицидів, зокрема визначень і переліку діючих речовин [23], Регламентом Комісії (ЄС) № 2017/269 від 16 лютого 2017 року щодо внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1185/2009 від 25 листопада 2009 року Європейського Парламенту і Ради щодо статистики застосування пестицидів у частині переліку діючих речовин [24].

3. ДСС проводиться відповідно до статті 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1] та відповідає зобов'язанням України щодо імплементації статті 355 Глави 5 "Статистика" розділу V Угоди про асоціацію з ЄС у частині питань щодо надання вчасних та надійних даних, які можна порівняти на міжнародному рівні.

4. ДСС проводиться з річною періодичністю.

5. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статті 1 Закону України "Про пестициди і агрохімікати" [6], у пунктах 5, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 33, 42, 44, 60, 67, 73, 75 Глосарія до плану статистичного спостереження [7], у пунктах A012, A020, D001, D011, D015, D024, 3016, K006, K010, K012, K013, K034, K038, K043, M003, M007, M023, H022, H030, O002, O017, O027, O032, P006, P008, P010, P011, P014, P069, P081, P113, P003, P009, P012, P014, P018, C035, C037, C038, C044, C047, C049 Глосарія термінів національної моделі статистичного виробництва в органах державної статистики [8], розділі I Методологічних положень державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць" [19], ДСТУ 4884:2007 Добрива

органічні та органо-мінеральні. Терміни та визначення понять, ДСТУ 3180-95 Пестициди. Терміни та визначення.

II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Застосування мінеральних та органічних добрив, пестицидів, речовин для підвищення родючості ґрунтів дозволяє регулювати ріст і розвиток рослин на різних етапах, прискорювати або уповільнювати дозрівання, здійснювати захист рослин від шкідників, хвороб та бур'янів, покращувати родючість ґрунту, а тим самим сприяє підвищенню кількості та якості сільськогосподарської продукції.

2. Явищем, яке досліджується в цьому спостереженні, є використання підприємствами мінеральних та органічних добрив, пестицидів, речовин для підвищення родючості ґрунтів при вирощуванні сільськогосподарських культур.

Для відстеження цих процесів у межах ДСС формуються такі показники:

1) обсяг унесених добрив/пестицидів (для добрив – у тисячах тонн, для пестицидів – у кілограмах) (показник характеризує сумарні обсяги використаних мінеральних добрив у перерахунку на 100% діючих речовин, органічних добрив у фізичній масі, застосованих пестицидів у перерахунку на діючу речовину під фактично вирощені сільськогосподарські культури та багаторічні насадження урожаю звітнього року: під пари і зяб, посів озимих культур восени попереднього року, а також перед сівбою, під час сівби (уключаючи посіви озимих і ярих сільськогосподарських культур, які загинули в зимовий та літній періоди та не пересівались іншими культурами) та у вигляді підживлення у звітньому році);

2) обсяг унесених добрив/пестицидів у розрахунку на 1 гектар посівної уточненої/обробленої площі (у кілограмах) (показник характеризує середній розмір загального внесення добрив/пестицидів на одиницю площі, який обчислено як співвідношення обсягів унесених мінеральних добрив у перерахунку на 100% діючих речовин, органічних добрив у фізичній масі та застосованих пестицидів у перерахунку на діючу речовину, які були використані під певну сільськогосподарську культуру, до уточненої посівної/обробленої площі цієї культури);

3) обсяг унесених речовин для підвищення родючості ґрунтів (у тисячах тонн) (показник характеризує сумарний обсяг вапна та вапнякових матеріалів, гіпсу та інших гіпсовмісних матеріалів у фізичній масі, які були застосовані у звітньому році);

4) площа, оброблена добривами/пестицидами (у тисячах гектарів) (показник характеризує загальну фізичну площу сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, оброблену мінеральними, органічними

добривами, пестицидами під урожай звітнього року, незалежно від часу їх унесення та застосування: під пари і зяб, посів озимих культур восени попереднього року, а також перед сівбою, під час сівби (уключаючи площі озимих і ярих сільськогосподарських культур, які загинули в зимовий та літній періоди та не пересівалися іншими культурами) та у вигляді підживлення у звітньому році);

5) площа, на якій були застосовані біологічні засоби захисту рослин (у гектарах) (показник характеризує сумарну площу під усіма сільськогосподарськими культурами, на якій були застосовані біологічні засоби захисту рослин (хижаки та паразити щодо комах (наприклад, жужелиці, сонечка, бабки), віруси та мікроорганізми, а також звірі та птахи, які поїдають комах) під урожай звітнього року та яка не врахована в площах, оброблених добривами/пестицидами);

б) площа, на яку внесені речовини для підвищення родючості ґрунтів (у тисячах гектарів) (показник характеризує площу, на якій із метою підвищення родючості ґрунтів під урожай звітнього року внесено в районах кислих ґрунтів вапно та вапнякові матеріали, у районах засолених (солонцевих і солончакових) ґрунтів – гіпс та інші гіпсовмісні матеріали);

7) частка площі, обробленої добривами/пестицидами (у відсотках) (показник розраховується як співвідношення площі певної сільськогосподарської культури, на якій було проведено оброблення добривами/пестицидами, до площі посівної уточненої цієї культури під урожай звітнього року).

3. Формування показників ДСС, зазначених у пункті 2 розділу II цих Методологічних положень, здійснюється в таких розрізах:

1) показники з використанням КАТОТТГ [10] формуються в цілому по Україні, за регіонами, по районах (за переліком, визначеним планом ДСС);

2) для показника обсягу внесених добрив/пестицидів:

мінеральні добрива – у фізичній масі, за видами добрив, видами сільськогосподарських культур (по Україні); у перерахунку на 100% діючих речовин, за видами добрив, видами сільськогосподарських культур (по Україні, за регіонами);

органічні добрива – у фізичній масі, за видами добрив, видами сільськогосподарських культур (по Україні, за регіонами);

пестициди – за групами пестицидів у перерахунку на діючу речовину, видами сільськогосподарських культур (по Україні, за регіонами); за переліком діючих речовин, видами сільськогосподарських культур (по Україні);

3) для показників обсягу внесених добрив/пестицидів у розрахунку на 1 гектар посівної уточненої/обробленої площі; площі, обробленої добривами/пестицидами; частки площі, обробленої добривами/пестицидами –

за видами добрив (мінеральні, органічні), видами сільськогосподарських культур (по Україні, за регіонами);

4) для показників площі, на яку внесені речовини для підвищення родючості ґрунтів, та обсягу внесених речовин для підвищення родючості ґрунтів – за видами робіт (вапнування, гіпсування) (по Україні, за регіонами).

4. Обсяг унесених мінеральних добрив у перерахунку на 100% діючих речовин визначається за вмістом у його складі хімічної речовини, яка необхідна для життя та росту рослини; обсяг застосованих пестицидів у перерахунку на діючу речовину – за вмістом у його складі діючого хімічного елемента та його сполук.

Обсяги внесених мінеральних добрив у перерахунку на 100% діючих речовин та застосованих пестицидів у перерахунку на діючу речовину визначаються як добутки фізичної маси внесених добрив/пестицидів і вмісту в них діючих речовин.

Вміст діючої речовини певного засобу, який використовується для розрахунку, наведено в Переліку видів засобів захисту та підвищення врожайності сільськогосподарських культур для форми державного статистичного спостереження № 9-сг (річна) "Звіт про використання добрив і пестицидів" [17].

5. Показники, що поширюються за результатами статистичного спостереження, та їх розрізи (деталізація) наведені в додатку 1 до цих Методологічних положень.

III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження

1. Об'єктом статистичного спостереження є юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб, які займаються вирощуванням сільськогосподарських культур.

ДСС не поширюється на домашні господарства.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація статистичних методів, а саме: проведення обстеження безпосередньо одиниць статистичного спостереження із використанням методу несущільного вивчення сукупностей за критеріями відбору та використання даних інших ДСС.

3. Одиницею ДСС є юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи.

IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження

Джерелами інформації ДСС є:

інформація, отримана від респондентів, за формою № 9-сг (річна) "Звіт про використання добрив і пестицидів" (далі – форма № 9-сг (річна)), про площі, на

яких були застосовані добрива (мінеральні, органічні), пестициди за видами сільськогосподарських культур; площі, на яких були застосовані біологічні засоби захисту рослин; площі, на які внесені речовини для підвищення родючості ґрунтів, та обсяг унесення цих речовин у фізичній масі за видами робіт (вапнування, гіпсування); обсяг унесення мінеральних та органічних добрив, застосованих пестицидів (у фізичній масі), за видами засобів, видами сільськогосподарських культур.

Зазначені дані отримуються в першій декаді січня року, наступного за звітним, в електронній формі;

інформація, отримана від респондентів, за формою № 29-сг (річна) "Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду" ДСС "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур" (далі – форма № 29-сг (річна)), щодо уточнених посівних площ сільськогосподарських культур за звітний рік, яка одержується в першій декаді січня року, наступного за звітним, в електронній формі та використовується для визначення обсягу внесених добрив/пестицидів у розрахунку на 1 гектар посівної уточненої площі, частки площі, обробленої добривами/пестицидами, та проведення дооцінки показників статистичного спостереження по підприємствах.

V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається

1. Для отримання інформації безпосередньо від респондента на державному рівні щорічно у грудні року *T* відбувається формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів ДСС.

2. Генеральною сукупністю для формування сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається за формою № 9-сг (річна), є сукупність одиниць, що вивчається, за формою № 29-сг (річна).

Критерії формування генеральної сукупності, сукупності одиниць статистичного спостереження, що вивчається, та сукупності респондентів за формою № 29-сг (річна) визначено Методологічними положеннями державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур" [11].

3. Сукупність одиниць, що вивчається за формою № 9-сг (річна), уключає одиниці, які відповідають таким критеріям:

тип статистичної одиниці: МОВЕД;

інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ підприємства, частиною якого є МОВЕД: S.11 "Нефінансові корпорації";

організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ підприємства, частиною якого є МОВЕД: 110–190, 193, 230–270, 310–370, 510, 520, 590, 610;

види економічної діяльності згідно із КВЕД належать до груп 01.1–01.6 секції А – за наявності у власності та/або користуванні 200 гектарів сільськогосподарських угідь і більше та/або більше 5 гектарів посівних площ під

овочами відкритого та/або закритого ґрунту, баштаними культурами та/або більше 50 гектарів багаторічних насаджень;

територіальне охоплення: усі регіони, крім м. Києва.

4. Сукупність одиниць, що вивчається за формою № 9-сг (річна), сформована відповідно до пункту 3 розділу V цих Методологічних положень, має забезпечувати не менше 80% площі сільськогосподарських угідь, що знаходиться у власності та/або користуванні підприємств у кожному регіоні станом на 01 червня року *T*. Якщо встановлена межа в 80% не досягнута, то сформована сукупність за кожним регіоном доповнюється одиницями, які мають у власності та/або користуванні площу менше встановлених критеріїв. Для цього проводиться ранжування за розміром площі (від більшого до меншого) та до сукупності включаються одиниці з найбільшою площею сільськогосподарських угідь до досягнення рівня 80% площі сільськогосподарських угідь по регіону.

5. До сукупності одиниць, що вивчається за формою № 9-сг (річна), не включаються одиниці, які були включені до аналогічної сукупності року *T* та не звітували протягом років *T-1* і *T* із причин, пов'язаних із відсутністю господарської діяльності (одиниця не здійснює вид економічної діяльності, який спостерігається; одиниця реорганізована/в стадії реорганізації або передала виробничі фактори іншій одиниці, а також, якщо за одиницю звітує інший респондент).

6. На основі сукупності одиниць, що вивчається, формується сукупність респондентів за формою № 9-сг (річна), до якої включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС. Очікується, що рівень відповідей респондентів становитиме 99%.

7. Актуалізація сукупності одиниць, що вивчається, і сукупності респондентів за формою № 9-сг (річна) не здійснюється.

VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження

1. Обробка даних ДСС складається з опрацювання стандартних процедур щодо даних, отриманих від респондентів, та здійснення дооцінки обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітного року по підприємствах, які не включені до сукупності одиниць, що вивчається.

2. Щодо даних, отриманих від респондентів, які введено/завантажено до електронного середовища, здійснюється контроль повноти введення даних; арифметичні та логічні контролю первинних даних; перевірка правильності співвідношення окремих значень показників; виявлення алогічних відповідей шляхом порівняння значень показників.

Контролі даних ДСС здійснюються на мікро- та макрорівнях. У разі виявлення неузгодженостей може здійснюватися зв'язок з респондентами та відповідне редагування інформації. Також здійснюється контроль рівня надання звітів респондентами, залученими до ДСС, і аналіз причин їх ненадання або відсутності даних у формі.

3. Для повноти охоплення явища, що спостерігається, дооцінка по підприємствах, які не включені до сукупності одиниць, що вивчається, здійснюється Держстатом по країні в цілому із застосуванням методів аналізу абсолютних, відносних і середніх величин; методів аналізу структури сукупностей; методів компенсації відсутніх даних.

Дооцінка здійснюється раз на рік за показником обсягу внесених добрив/пестицидів під урожай звітного року та проводиться за видами внесених засобів: мінеральних добрив (у перерахунку на 100% діючих речовин), органічних добрив (у фізичній масі) та пестицидів (у перерахунку на діючу речовину).

При проведенні дооцінки по підприємствах, які не включені до сукупності одиниць, що вивчається:

розміри уточнених посівних площ сільськогосподарських культур під урожай звітного року, площ насаджень багаторічних культур визначаються за зведеною інформацією форми № 29-сг (річна) за переліком культур, які містить форма № 9-сг (річна);

обсяги внесених добрив/пестицидів на 1 гектар площі посівної уточненої приймаються за зведеною інформацією форми № 9-сг (річна) по підприємствах, які включені до сукупності одиниць, що вивчається;

розподіл обсягу внесених мінеральних та органічних добрив, застосованих пестицидів за їхніми видами (наприклад, для мінеральних добрив – розподіл на азотні, фосфорні, калійні) проводиться за структурою засобів, яка склалася за зведеною інформацією форми № 9-сг (річна) по підприємствах, які включені до сукупності одиниць, що вивчається.

Схема розрахунку обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітного року по підприємствах наведена в додатку 2.

4. Формування показників за результатами ДСС по країні в цілому відбувається методом поєднання підсумків, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається, та результатів проведеної дооцінки обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітного року; по регіонах – методом поєднання підсумків, одержаних за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається.

При цьому застосовуються методи простого підсумовування абсолютних величин та їх розподілу за категоріями, обчислення відносних величин координації (як співвідношення величин між собою, яке показує, скільки одиниць однієї частини сукупності припадає на одиницю іншої, взятої за базу порівняння, зокрема на 1 гектар площі), інтенсивності (як співвідношення порівнюваних абсолютних величин у відсотках).

5. Для забезпечення якості отриманих результатів ДСС застосовуються такі методи контролю: аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3–5 років); аналіз даних у просторі (по регіонах); аналіз взаємозв'язку даних ДСС щодо розмірів площ, оброблених добривами/пестицидами, за певною сільськогосподарською культурою з даними щодо уточнених посівних площ за цією ж культурою за формою № 29-сг (річна); методи аналізу агрегатів та розподілу даних (виявлення й аналіз сумнівних агрегатів і одиниць, показники яких значно відрізняються від розподілу основної частини даних, наприклад, порівняння частки удобреної площі під певною сільськогосподарською культурою в регіоні до середнього рівня цього показника по країні).

VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [25], а також відповідно до вимог статей 24, 25, 29, 30, 31, 32, 37 Закону України "Про офіційну статистику" [1], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [5], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [2], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [3].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених пунктом 1 глави 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики [12].

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

нерозповсюдження інформації, яка була отримана під час проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо сукупності респондентів (які підлягають статистичному спостереженню) та сукупності одиниць статистичного спостереження (що вивчається), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час проведення ДСС.

3. Контроль ризику розкриття статистичної інформації здійснюється для кожного з показників, що перелічені в пункті 2 розділу II цих Методологічних положень, за правилом порогового значення статистичного показника, згідно з

яким значення є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

VIII. Поширення результатів статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про офіційну статистику" [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає зведена знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів, а також інформація про респондентів, які звітували до органів державної статистики.

3. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами ДСС оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації тощо). Інформація, що оприлюднюється на вебсайтах ТОД, узгоджена з інформацією, що оприлюднює Держстат.

Результати ДСС оприлюднюються не пізніше ніж через шість місяців після звітної дати. Терміни оприлюднення, показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, зазначаються у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

4. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитами користувачів статистичної інформації в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростату, Продовольчій та сільськогосподарській організації ООН (ФАО)) у межах виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами.

ІХ. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження

1. Для цього ДСС передбачається запланований спеціальний перегляд статистичної інформації, який здійснюється в разі зміни його методології та/або класифікацій (переліків), які використовуються для формування показників ДСС, у терміни, зазначені у плані державних статистичних спостережень на відповідний рік.

Спеціальному перегляду підлягає статистична інформація за всіма показниками, що поширюються за результатами ДСС, в цілому по країні та за регіонами із застосуванням макрометоду, оснований на перерахунку зведених, агрегованих даних з використанням тенденцій, що склалися. Спеціальний перегляд статистичної інформації ДСС здійснюється за максимально можливий період проведення ДСС, але не менше як за п'ять останніх років.

2. Також у разі непередбачуваних подій (помилки), які можуть значно (до 10%) вплинути на оприлюднені статистичні показники ДСС, може бути здійснений незапланований перегляд статистичної інформації.

Перегляд статистичної інформації здійснюється по показниках, у яких були допущені помилки, якщо стала доступна більш повна інформація щодо них або сталися непередбачувані події, які вплинули на значення показників.

Перегляд статистичної інформації проводиться за період, у якому були виявлені помилки.

3. Про спеціальний перегляд статистичної інформації ДСС користувачів статистичної інформації інформують не пізніше як за пів року, про незапланований перегляд – як тільки виникає потреба в ньому. Повідомлення здійснюється шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Держстату відповідного оголошення.

4. Переглянуті дані (з відповідними поясненнями) оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС згідно з календарем оприлюднення інформації

Х. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку

подати документи [4], отримання даних за цим ДСС, зокрема статистичної звітності, наведеної у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. Через відсутність даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних, може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у розділі II цих Методологічних положень.

У випадку отримання даних у неповному обсязі (менше, ніж очікуваний рівень відповідей респондентів, наведений у пункті 6 розділу V цих Методологічних положень) та/або відсутності даних хоча б за одним із джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень здійснюються оцінки статистичних показників "обсяг унесених добрив/пестицидів" і "площа, оброблена добривами/пестицидами" (з урахуванням Методологічних основ здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин [13]).

Оцінки вищевказаних показників здійснюються по Україні за переліком сільськогосподарських культур, передбачених у формі № 9-сг (річна), та в розрізі:

обсяг унесених добрив/пестицидів – за видами мінеральних та органічних добрив, групами пестицидів,

площа, оброблена добривами/пестицидами – за мінеральними та органічними добривами, пестицидами.

3. Для здійснення оцінок може використовуватися інформація з відкритих джерел та адміністративних даних (щодо площ сільськогосподарських культур тощо), які можуть бути альтернативними джерелами для оцінки статистичних показників, зазначених у цьому розділі Методологічних положень.

За цим ДСС оцінки статистичних показників, зазначених у цьому розділі Методологічних положень, здійснюються шляхом застосування:

на мікрорівні – статистичних методів, що дозволяють компенсувати відсутню інформацію (зокрема, методів умовного заміщення (імпутації значення відповідного показника з використанням взаємопов'язаних показників, заповнення середнім (моду, медіаною) та екстраполяції з урахуванням тенденцій, що склались);

на макрорівні – методів коригування зведеної інформації (з урахуванням інформації, отриманої з альтернативних джерел) та схеми розрахунку обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітного року по підприємствах, описаних у розділі VI цих Методологічних положень.

4. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва визначаються з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" та зважаючи на необхідний органам державної статистики час для здійснення оцінок статистичних показників.

5. При оприлюдненні оцінок статистичних показників, зазначених у цьому розділі Методологічних положень, наводиться інформація щодо особливостей їх формування (повноти охоплення явища тощо) в умовах правового режиму воєнного стану, та можливості їх перегляду (з урахуванням Методологічних положень щодо перегляду статистичної інформації [14]).

У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни". Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та вебсайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html), надання усних чи письмових роз'яснень, наведення пояснень (приміток) у статистичних продуктах тощо.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища Держстату

Олег ПРОКОПЕНКО

Додаток 1
до Методологічних положень
(пункт 5 розділу II)

Показники, що поширюються за результатами статистичного спостереження

Найменування показника	Періодичність	Розпорядник	Територіальний розріз	Інші розрізи
Обсяг унесених добрив/пестицидів	Річна	Держстат	Україна, регіони	Мінеральні добрива – у фізичній масі та в перерахунку на 100% діючих речовин; за видами добрив; видами сільськогосподарських культур. Органічні добрива – у фізичній масі; за видами добрив; видами сільськогосподарських культур. Пестициди – за групами пестицидів у перерахунку на діючу речовину; видами сільськогосподарських культур.
		ТОД	Регіон	
		Держстат	Україна	
Обсяг унесених добрив/пестицидів у розрахунку на 1 гектар посівної уточненої/обробленої площі	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами добрив (мінеральні, органічні); видами сільськогосподарських культур.
Площа, оброблена добривами/пестицидами		ТОД	Регіон	
Частка площі, обробленої добривами/пестицидами				
Площа, на якій були застосовані біологічні засоби захисту рослин	Річна	Держстат	Україна, регіони	–
Площа, на яку внесені речовини для підвищення родючості ґрунтів	Річна	Держстат	Україна, регіони	За видами робіт (вапнування, гіпсування)
Обсяг унесених речовин для підвищення родючості ґрунтів				

Додаток 2
до Методологічних положень
(пункт 3 розділу VI)

**Схема розрахунку обсягу внесених добрив і пестицидів під урожай звітного року
по підприємствах**

А	Код ряд- ка Б	Назва внесених добрив/пестицидів				
		усього 1	у тому числі за видами			
			2	3	4	5
Обсяг унесених добрив/пестицидів по підприємствах	01	сума рядків 02 і 03 по графі 1 цієї таблиці	сума рядків 02 і 03 по графі 2 цієї таблиці	сума рядків 02 і 03 по графі 3 цієї таблиці	сума рядків 02 і 03 по графі 4 цієї таблиці	сума рядків 02 і 03 по графі 5 цієї таблиці
обсяг унесених добрив/пестицидів по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна) ¹	02					
обсяг унесених добрив/пестицидів по підприємствах, що не вивчались і для яких здійснюється дооцінка	03	сума рядків 09 і 17 по графі 1 цієї таблиці	сума рядків 09 і 17 по графі 2 цієї таблиці	сума рядків 09 і 17 по графі 3 цієї таблиці	сума рядків 09 і 17 по графі 4 цієї таблиці	сума рядків 09 і 17 по графі 5 цієї таблиці
Площа посівна уточнена сільськогосподарських культур – усього, тис.га (за зведеною інформацією форми № 29-сг (річна)) ²	04		х	х	х	х
площа посівна уточнена по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна) ²	05		х	х	х	х
площа посівна уточнена, по підприємствах, що не вивчались і для яких здійснюється дооцінка	06	різниця рядків 04 і 05 по графі 1 цієї таблиці	х	х	х	х

	Код рядка	Назва внесених добрив/пестицидів				
		усього	у тому числі за видами			
			1	2	3	4
А	Б	1	2	3	4	5
Обсяг унесених добрив/пестицидів на площу посівну уточнену сільськогосподарських культур – усього	07	сума рядків 08 і 09 по графі 1 цієї таблиці	сума рядків 08 і 09 по графі 2 цієї таблиці	сума рядків 08 і 09 по графі 3 цієї таблиці	сума рядків 08 і 09 по графі 4 цієї таблиці	сума рядків 08 і 09 по графі 5 цієї таблиці
обсяг унесених добрив/пестицидів по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна) ¹	08					
обсяг унесених добрив/пестицидів по підприємствах, що не вивчались і для яких здійснюється дооцінка	09	рядок 06 × рядок 11 по графі 1 цієї таблиці	рядок 09 графа 1 × рядок 10 по графі 2 цієї таблиці	рядок 09 графа 1 × рядок 10 по графі 3 цієї таблиці	рядок 09 графа 1 × рядок 10 по графі 4 цієї таблиці	рядок 09 графа 1 × рядок 10 по графі 5 цієї таблиці
Частка виду внесених добрив/пестицидів на площу посівну уточнену сільськогосподарських культур по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна)	10	1,0	граф 2 / графа 1 по рядку 08 цієї таблиці	граф 3 / графа 1 по рядку 08 цієї таблиці	граф 4 / графа 1 по рядку 08 цієї таблиці	граф 5 / графа 1 по рядку 08 цієї таблиці
Обсяг унесених добрив/пестицидів на 1 га площі посівної уточненої по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна), кг ¹	11		x	x	x	x
Загальна площа багаторічних насаджень – усього, тис.га (за даними форми № 29-сг (річна)) ²	12		x	x	x	x
загальна площа багаторічних насаджень по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна) ²	13		x	x	x	x
загальна площа багаторічних насаджень по підприємствах, що не вивчались і для яких здійснюється дооцінка	14	різниця рядків 12 і 13 по графі 1 цієї таблиці	x	x	x	x

	Код ряд- ка	Назва внесених добрив/пестицидів				
		усього	у тому числі за видами			
А	Б	1	2	3	4	5
Обсяг унесених добрив/пестицидів на площу багаторічних насаджень – усього	15	сума рядків 16 і 17 по графі 1 цієї таблиці	сума рядків 16 і 17 по графі 2 цієї таблиці	сума рядків 16 і 17 по графі 3 цієї таблиці	сума рядків 16 і 17 по графі 4 цієї таблиці	сума рядків 16 і 17 по графі 5 цієї таблиці
обсяг унесених добрив/пестицидів на площу багаторічних насаджень по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна) ¹	16					
обсяг унесених добрив/пестицидів на площу багаторічних насаджень по підприємствах, що не вивчались і для яких здійснюється дооцінка	17	рядок 14 × рядок 19 по графі 1 цієї таблиці	рядок 17 графа 1 × рядок 18 графа 2 цієї таблиці	рядок 17 графа 1 × рядок 18 графа 3 цієї таблиці	рядок 17 графа 1 × рядок 18 графа 4 цієї таблиці	рядок 17 графа 1 × рядок 18 графа 5 цієї таблиці
Частка виду внесених добрив/пестицидів на площу багаторічних насаджень по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна)	18	1,0	графа 2 / графа 1 по рядку 16 цієї таблиці	графа 3 / графа 1 по рядку 16 цієї таблиці	графа 4 / графа 1 по рядку 16 цієї таблиці	графа 5 / графа 1 по рядку 16 цієї таблиці
Обсяг унесених добрив/пестицидів на 1 га площі багаторічних насаджень по підприємствах, що вивчались за формою № 9-сг (річна), кг ¹	19		х	х	х	х

¹ Зведені дані, сформовані у межах ДСС.

² Дані зведеної бази даних за формою № 29-сг (річна).

Примітка. Значення обсягів унесених добрив/пестицидів мають формат представлення:

для обсягів унесених мінеральних добрив (у перерахунку на 100% діючих речовин) та обсягів унесених органічних добрив (у фізичній масі) – у тоннах; обсягів застосованих пестицидів (у перерахунку на діючу речовину) – у кілограмах.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.

URL: <https://cutt.ly/01RTnBW>

2. Закон України "Про доступ до публічної інформації" (зі змінами та доповненнями) від 13 січня 2011 року № 2939-VI.

URL: <http://surl.li/bulss>

3. Закон України "Про захист персональних даних" (зі змінами та доповненнями) від 01 червня 2010 року № 2297-VI.

URL: <http://surl.li/bulsv>

4. Закон України від "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX.

URL: <http://surl.li/buhao>

5. Закон України "Про інформацію" (зі змінами та доповненнями) від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII.

URL: <http://surl.li/bulsx>

6. Закон України "Про пестициди і агрохімікати" від 02 березня 1995 року № 86/95-ВР.

URL: <http://surl.li/buolg>

7. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498.

URL: <http://surl.li/bulsy>

8. Глосарій термінів національної моделі статистичного виробництва в органах державної статистики, затверджений наказом Держстату від 30 грудня 2020 року № 367.

URL: <http://surl.li/bultb>

9. Класифікація інституційних секторів економіки України, затверджена наказом Держстату від 03 грудня 2014 року № 378 (зі змінами).

URL: <http://surl.li/bulte>

10. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26 листопада 2020 року № 290 (в редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 12 січня 2021 року № 3) (зі змінами).

URL: <http://surl.li/aomvp>

11. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та врожайність сільськогосподарських культур", затверджені наказом Держстату від 19 жовтня 2021 року № 262.

URL: <http://surl.li/buols>

12. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41.

URL: <http://surl.li/bvwlb>

13. Методологічні основи здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних унаслідок надзвичайних і непереборних обставин, затверджені наказом Держстату від 14 квітня 2014 року № 95 (зі змінами).

URL: <http://surl.li/bvxrm>

14. Методологічні положення щодо перегляду статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 25 серпня 2021 року № 220.

URL: <http://surl.li/bultj>

15. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами).

URL: <http://surl.li/bultk>

16. Номенклатура продукції сільського господарства (НПСГ), затверджена наказом Держстату від 30 грудня 2020 року № 366.

URL: <http://surl.li/bultl>

17. Перелік видів засобів захисту та підвищення врожайності сільськогосподарських культур для форми державного статистичного спостереження № 9-сг (річна) "Звіт про використання добрив і пестицидів", затверджений Головою Держстату Вернером І. Є. 14 лютого 2018 року за № 17.4-12/1.

URL: <http://surl.li/bcuae>

18. Політика перегляду статистичної інформації органами державної статистики України, затверджена наказом Держстату від 22 серпня 2019 року № 283.

URL: <http://surl.li/bvxvf>

19. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", затверджені наказом Держстату від 30 листопада 2021 року № 298.

URL: <http://surl.li/bvxvm>

20. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3.

URL: <http://surl.li/bulyk>

21. Regulation (EC) № 1185/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 concerning statistics on pesticides.

URL: <https://cutt.ly/FER91Sp>

22. Commission Regulation (EU) № 408/2011 of 27 April 2011 implementing Regulation (EC) № 1185/2009 of the European Parliament and of the Council concerning statistics on pesticides, as regards transmission format.

URL: <https://cutt.ly/IER8oXJ>

23. Commission Regulation (EU) № 656/2011 of 7 July 2011 implementing Regulation (EC) № 1185/2009 of the European Parliament and of the Council concerning statistics on pesticides, as regards definitions and list of active substances.

URL: <https://cutt.ly/bER8jA6>

24. Commission Regulation (EU) № 2017/269 of 16 February 2017 amending Regulation (EC) № 1185/2009 of the European Parliament and of the Council concerning statistics on pesticides, as regards the list of active substances.

URL: <https://cutt.ly/eER8b9T>

25. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities.

URL: <http://surl.li/buyzk>.